

A ס"ד

Intro

Today we will Be"H learn כ"ט of סוטה.
Some of the topics we will learn about include:

ספק טומאה ברשות הרבים ספיקו טהור
When a ספק טומאה arises in a public place, where there are at least three people, we assume the item to be טהור.
ספק טומאה ברשות היחיד ספיקו טמא
In a private place we assume it to be טמא.

דבר שיש בו דעת לישראל
Since we learn the rules of ספק טומאה from the case of a סוטה, they only apply if it's a person, who, like a סוטה, has intelligence and can be asked whether he became טמא, but if it's an object, which cannot respond to questions, we assume ספיקו טהור even in a רשות היחיד.
In this Daf the Gemara brings another source for the distinction of דבר שיש בו דעת לישראל

A

ספק טומאה ברשות הרבים
ספיקו טהור

ספק טומאה ברשות היחיד
ספיקו טמא

דבר שיש בו דעת לישראל

B

טומאה לתרומה וקודש
The Gemara discusses the sources for the various degrees of טומאה to which different types of objects are susceptible, such as שלישי בתרומה is susceptible to טומאה three degrees removed from the primary source of טומאה, and שלישי ורביעי בקודש is even susceptible to טומאה when removed four degrees from the primary source.

טבול יום
A טבול יום transmits טומאה to תרומה, similar to a שני. The Gemara brings a מחלוקת whether it also transmits טומאה to a רביעי בקודש.

B

טומאה לתרומה – וקודש
אלי בתרומה אלי ורביעי בקודש

טבול יום

1 So let's review...

The Gemara earlier established the principle of יש בו דעת לישאל, a case of doubtful טומאה which involves a person, who can be asked whether or not he is טמא:

דבר שיש בו דעת לישאל
ברשות היחיד ספיקו טמא
ברשות הרבים ספיקו טהור

It is considered a certain טומאה only if it occurred in a private area;

ושאין בו דעת לישאל
בין ברה"י בין ברה"ר ספיקו טהור

If it only concerns objects, which obviously cannot be consulted, it is טהור regardless where it occurred.

This was derived from סוטה who is considered ודאי טמא, and is a case of יש בו דעת לישאל, and ברשות היחיד.

1

יש בו דעת לישאל

A doubtful טומאה which involves a person who can be asked whether or not he is טמא

דבר שיש בו דעת לישאל...

ברשות הרבים	ברשות היחיד
ספיקו	ספיקו
טהור	טמא

ושאין בו דעת לישאל...

ברשות הרבים	ברשות היחיד
ספיקו	ספיקו
טהור	טהור

This was derived from סוטה who is considered

ודאי טמא
יש בו דעת לישאל
ברשות היחיד

2 The Gemara now cites an alternate source for this Halachah, *בשר קודש*, the meat of the Korbanos: The beginning of the Pasuk states

והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל

This implies that only if it's certainly טמא it may not be eaten, but if it's possibly טמא it MAY be eaten.

On the other hand, the end of the Pasuk states והבשר כל טהור יאכל בשר

Only someone who is certainly טהור may eat the meat, but someone who is possibly טמא may NOT eat it?

To resolve this contradiction, we must differentiate as follows:

כאן שיש בו דעת לישאל
כאן שאין בו דעת לישאל

The first part of the Pasuk is referring to יש בו דעת לישאל, an object that might be טמא; therefore, ספיקו טהור. The second Pasuk is referring to יש בו דעת לישאל, a person who might be טמא, and therefore ספיקו טמא.

2

An alternate source for this Halachah

בשר קודש

והבשר כל טהור יאכל בשר	והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל

Only someone who is certainly טהור may eat the meat

If it is certainly טמא it may not be eaten

But if it's possibly טמא it may not be eaten.

But if it's possibly טהור it may be eaten.

3 The Gemara explains that BOTH sources are in fact necessary, because;
 If we only had בשר קודש, we might have thought
 בין ברה"ר ובין ברה"י
 ספיקו טמא
 Because בשר קודש can be found in both places;
 Therefore, סוטה teaches us that only
 ברשות היחיד
 ספיקו טמא

On the other hand, if we only had סוטה, we might have thought
 עד דאיכא דעת נוגע ומגיע
 ספיקו טמא
 As in the case of סוטה, both the נוגע, the one becoming טמא, the woman; and the מגיע, the מטמא, the בועל, are both יש בו
 יש בו דעת לישאל, and only in such a case is ספיקו טמא.
 Therefore, בשר קודש teaches us that even if only one of them is לישאל; יש בו דעת לישאל; as long as the person is either the טמא or the מטמא, the Halachah is טמא ספיקו טמא.
 =====

4 We know return to the Mishnah on דף כ"ז that listed many Halachos that were said ביום, on the day that רבי אלעזר בן עזריה was appointed נשיא.

As this case concerns the susceptibility of specific categories of items to various degrees of טומאה, let's briefly review how טומאה is transmitted.
 An טומאה is either the primary source of the טומאה, a שרץ, or a person who contacted a corpse. Anything that comes in contact with it becomes a ראשון, a first degree of טומאה, and any food that comes into contact with a ראשון is a שני, a second degree of טומאה. Our Gemara discusses the possibility of תרומה and קדשים to become a שלישי or even a רביעי, lesser degrees of טומאה.

Zugt di Mishnah
 בו ביום דרש רבי עקיבא
 וכלי חרש אשר יפול מהם אל תוכו
 כל אשר בתוכו יטמא
 The Pasuk says that whatever falls into an earthenware vessel becomes טמא. However,
 אינו אומר טמא
 אלא יטמא
 לטמא אחרים
 The Pasuk uses the term יטמא (yitma), which can also be read as יטמא (yetamei) - implying that the object can also transmit טומאה further;
 למד על ככר שני
 שמטמא את השלישי
 This teaches us that a שני can transmit טומאה to another object, producing a שלישי, a third degree of טומאה.

3 Both sources are in fact necessary

If we only had בשר קודש we might have thought בין ברה"ר ובין ברה"י ספיקו טמא Because בשר קודש can be found in both places;	If we only had סוטה we might have thought עד דאיכא דעת נוגע ומגיע ספיקו טמא As in the case of סוטה both the נוגע, the woman; and the מגיע, the בועל, are both יש בו דעת לישאל, only in such a case is a ספיקו טמא.
↓ Therefore סוטה teaches us that only ברשות היחיד ספיקו טמא	

4 More halachos that were said "בו ביום" the day רבי אלעזר בן עזריה was appointed נשיא

טומאה Categories and various degrees

שני לטומאה Is anything that comes in contact with a ראשון לטומאה	ראשון לטומאה Is anything that comes in contact with an אב הטומאה	אב הטומאה Is either a primary source of טומאה such as a שרץ, or a person who contacted a corpse

Our Gemara discusses the possibility of תרומה and קדשים becoming a שלישי or even a רביעי degrees of טומאה

בו ביום דרש רבי עקיבא

↓

Whatever falls into an earthenware vessel becomes טמא

וכלי חרש אשר יפול מהם אל תוכו כל אשר בתוכו יטמא

אינו אומר טמא - אלא יטמא - לטמא אחרים

יטמא < **יטמא**

Transmit the טמא further

למד על ככר שני שמטמא את השלישי

4 אמר רבי יהושע מי יגלה עפר מעיניך רבן יוחנן בן זכאי שהיית אומר עתיד דור אחר לטהר ככר שלישי שאין לו מקרא מן התורה שהוא טמא said that since the Torah does not explicitly discuss the possibility of a שלישי, future generations may claim that it is indeed טהור; however, והלא רבי עקיבא תלמידך מביא לו מקרא מן התורה שהוא טמא כל אשר בתוכו יטמא has shown that there IS a Pasuk explicitly referring to a שלישי.

This Sugya is dealt with in great detail in מסכת פסחים דף י"ח י"ט We will review it here briefly. רבי עקיבא holds שני עושה שלישי Even בחולין And derives it from the Pasuk יטמא (yitma) (yetamei)

5 אמר רבי יהושע מי יגלה עפר מעיניך רבן יוחנן בן זכאי שהיית אומר עתיד דור אחר לטהר ככר שלישי שאין לו מקרא מן התורה שהוא טמא שנאמר כל אשר בתוכו יטמא

רבי עקיבא שני עושה שלישי בחולין יטמא < יטמא

6 רבן יוחנן בן זכאי holds שני עושה שלישי בתרומה And derives it from a וחומר קל On the one hand, we can learn this וחומר קל from טבול יום שפוסל בתרומה So too שני עושה שלישי בתרומה

However, it can be refuted by מה לטבול יום שכן אב הטומאה A טבול יום has a unique stringency in that the טבול יום is often times the original source of טומאה; and therefore, we cannot assume that its halachos would apply to a שני as well. On the other hand, we can learn this וחומר קל from כלי חרס שפוסל בתרומה So too שני עושה שלישי בתרומה However, this can also be refuted by מה לכלי חרס שכן מטמא מאוירו A כלי חרס has the unique stringency that it causes טומאה through its airspace without physical contact; and therefore, we cannot assume that its halachos would apply to another שני as well.

7 Therefore, the Gemara concludes that we must learn it from
 הצד השווה שבהן
 שמוותרין בחולין ופוסלין בתרומה
 כל שכן ככר שני
 שפוסל בחולין דפוסל בתרומה
 and חרש share the common characteristic of
 being טמא. If they are unfit in regard to תרומה, certainly a
 חולין, which is considered unfit even in regard to שני,
 should cause a שלישי בתרומה.

The Gemara explains that ר' יוחנן was concerned that
 future generations would reject this קל וחומר, on the
 grounds that
 מה להצד השווה שבהן
 שכן יש בהן צד חמור
 They BOTH share the characteristic of having a unique
 stringency, as opposed to a שני.
 However,
 רבן יוחנן בן זכאי
 צד חמור לא פריך
 קל וחומר ר' יוחנן בן זכאי
 validates such a קל וחומר, because, since their
 stringencies are different, we do not attribute their
 halachos to the stringencies.

7

R' Yochanan was concerned that future generations would reject this קל וחומר, on the grounds that

מה להצד השווה שבהן
 שכן יש בהן
 צד חמור

מב אלא חרש
 לכן מטמא מאוירו

מב אלא יום
 לכן אי פטומא

A Unique Stringency

However,

רבן יוחנן בן זכאי
 צד חמור לא פריך

since their stringencies are different we do not attribute their halachos to the stringencies.

8 The Gemara now digresses to discuss the unique
 susceptibility of קדשים to טומאה:
 אמר רבי יוסי
 שלישי בקודש מן התורה
 ורביעי מקל וחומר
 The Torah states explicitly that קודש can become a שלישי,
 because the Pasuk concerning קדשים says:
 והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל
 מי לא עסקינן דנגע בשני
 ואמר רחמנא לא יאכל
 The general term טמא כל includes a שני, teaching us that
 שני עושה שלישי בקודש

And, קדשים can become even a רביעי, a fourth degree of
 טומאה. This is learned from a קל וחומר:
 מה מחוסר כיפורים
 שמוותר בתרומה פסול בקודש
 שלישי שפסול בתרומה
 אינו דין הוא שיעשה רביעי בקודש
 A קרבן who has not yet brought his obligatory תרומה, but may NOT eat
 complete his purification may eat תרומה, but may NOT eat
 שלישי. Therefore, if even תרומה can become a שלישי,
 certainly a שלישי should transmit טומאה further, to create a
 רביעי בקודש.

8

טומאה to קדשים The unique susceptibility of

אמר רבי יוסי
 שלישי בקודש - מן התורה
 והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל
 מי לא עסקינן דנגע בשני - ואמר רחמנא לא יאכל

ורביעי - מקל וחומר

ר' יוחנן
 אלא פבא מחמת
 טבול יום
 יוכיח
 אפסול בתרומה
 ואינו צולע רביעי בקודש

שלישי
 אפסול בתרומה
 אינו דין הוא
 ליצול רביעי
 בקודש

מב
 מחוסר
 כיפורים
 אומר בתרומה
 פסול בקודש

So 700

9 However, קל וחומר with this יוחנן ר' takes issue with this: אוכל הבא מחמת טבול יום יוכיח שפסול בתרומה ואינו עושה רביעי בקודש that came into contact with a טבול יום IS rendered unfit; however, it does NOT transmit טומאה further. According to יוסי רבי's reasoning, we should apply the same קל וחומר in this case as well, and it should be עושה עושה רביעי?

The Gemara points out that the assumption that something touched by a טבול יום cannot create a רביעי is actually the subject of a מחלוקת: אבא שאול אומר טבול יום תחילה לקודש The רבנן decreed that food touched by a טבול יום has the status of a ראשון in regard to קדשים. Therefore, it has the ability לטמא שנים ולפסול אחד To transmit טומאה to another three degrees, rendering them a שני, שלישי, רביעי

רבי מאיר, on the other hand, maintains that a טבול יום, who can render תרומה שלישי, is no different than any שני. Therefore, מטמא אחד ופוסל אחד It only transmits טומאה for another two degrees, to a שלישי and then a רביעי.

וחכמים אומרים כשם שפוסל אוכלי תרומה ומשקי תרומה כך פוסל אוכלי קודש ומשקי קודש The חכמים hold that קדשים is no more susceptible to טומאה than תרומה. Therefore, טומאה can only be transmitted one additional degree, to a שלישי.

9

אֹכֵל הַבָּא מִחֲמַת טְבוּל יוֹם
לְפִסּוּל בַּתְּרוּמָה
וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה רְבִיעִי בַקֹּדֶשׁ
Is actually the subject of a מחלוקת:

רבי מאיר Holds that a טבול יום, who can render טומאה שלישי, is no different than any שני. Therefore, מטמא אחד ופוסל אחד It only transmits טומאה for another two degrees to a שלישי and then a רביעי.	אבא שאול טבול יום תחילה לקודש טבול יום has the status of a ראשון in regard to קדשים לטמא שנים ולפסול אחד To transmit טומאה to another three degrees rendering them a שלישי, רביעי.

וחכמים אומרים
כשם שפוסל אוכלי תרומה ומשקי תרומה
כך פוסל אוכלי קודש ומשקי קודש
The חכמים hold that
קדשים is no more susceptible to טומאה than תרומה.
Therefore, טומאה can only be transmitted one
additional degree, to a שלישי.